

Esiopetuksen lukuvuosisuunnitelma 2025–2026

Esiopetus on muuttunut 1.1.2015 velvoittavaksi perustuslakimuutoksella (1040/2014). Perusopetuslain (26 a §) mukaan lasten on oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna osallistuttava vuoden kestävään esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan. Kunnan velvollisuus on järjestää alueellaan asuville lapsille maksutonta esiopetusta. Vihdin kunnassa esiopetus järjestetään päiväkodeissa. Lapsen tarvitsema esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus järjestetään pääasiassa samoissa tiloissa esiopetuksen kanssa. Esiopetusyksiköiden esihenkilöinä ovat päiväkodinjohtajat.

Esiopetuksessa noudatetaan Vihdin kunnan esiopetuksen opetussuunnitelmaa, joka pohjautuu valtakunnalliseen suunnitelmaan. Lukuvuosisuunnitelmassa jokainen esiopetusyksikkö tarkoittaa paikallisen opetussuunnitelman toteuttamista. Esiopetusryhmän opettaja tiedottaa yksikön esiopetuksen lukuvuosisuunnitelmasta huoltajia esiopetuksen alkaessa ja se on huoltajien luettavissa esiopetusryhmissä.

Esiopetus on tavoitteellista toimintaa. Opetuksen tavoitteet määrittyvät opetussuunnitelman perusteiden ja niiden pohjalta laaditun paikallisen opetussuunnitelman mukaan. Lasten osaamistasolle ei opetussuunnitelmassa aseteta yhteisiä tavoitteita. Yksilöllisesti pohditut tavoitteet hyödyttävät lasten oppimista, joten opettaja keskustelee kunkin lapsen yksilöllisistä tarpeista, toiveista ja oppimisesta lapsen ja hänen huoltajansa kanssa. Esiopetuksen henkilöstö ottaa nämä tarpeet ja toiveet huomioon opetusta suunniteltaessa sekä oppimisympäristöjen kehittämisessä.

Esiopetuksen toiminta- ja loma-ajat

Syyslukukausi 7.8.-19.12.2025 (92 päivää)

*syysloma 13.10.-17.10.2025 (vko 42)

*joululoma 20.12.2025-6.1.2026

Kevätlukukausi 7.1.-29.5.2026 (94 päivää)

*hiihtoloma 16.2.-20.2.2026 (vko 8)

*pääsiäinen 3.-6.4.2026

*vappu 1.5.2026

*helatorstai 14.5.2026

Esiopetuksen toiminta-aika on kello 9.00-13.00.

Esiopetusyksikkö, esiopetuksen henkilöstö, rakenne, oppimisympäristö, mahdolliset painotukset, retket

Lankilan päiväkoti

Lukuvuotena 2025-2026 Lankilan päiväkodissa toimii kaksi esiopetusryhmää, Hemulit ja Vilijonkat. Esiopetuksessa on yhteensä 27 lasta, kaikki esioppilaat ovat täydentävässä varhaiskasvatuksessa.

Hemulit ryhmässä on 20 lasta, joista 16 lasta on esiopetuksessa.

Ryhmän henkilöstö: kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa ja varhaiskasvatuksen lastenhoitaja sekä varhaiskasvatuksen avustaja.

Vilijonkat ryhmässä on 19 lasta, joista esiopetuksessa on 11 lasta.

Ryhmän henkilöstö: kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa, varhaiskasvatuksen lastenhoitaja sekä varhaiskasvatuksen avustaja.

Molemmat esiopetusryhmät hyödyntävät monipuolisesti päiväkodin oppimisympäristöä sekä hyödyntävät aktiivisesti päiväkodin lähiympäristön ulkoilumahdollisuuksia (esim. urheilukenttä, leikkipuistot). Esiopetusryhmät käyvät päiväkodin kodalla noin kerran viikossa, ja toteuttavat siellä monipuolista toimintaa. Esiopetusryhmät tekevät tiivistä yhteistyötä keskenään, jotta eri kouluihin menevät lapset tutustuvat toisiinsa.

Retket:

Esiopetusryhmät osallistuvat Vihdin kunnan järjestämään uimaopetukseen Nummelan uimahallissa.

Kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisesti esiopetusryhmät osallistuvat heille suunnattuun tapahtumaan keväällä Vihdin Kultsalla.

Esioppilaat osallistuvat digipajoihin Etelä-Nummelan koulukeskuksessa keväällä.

Nups järjestää mahdollisesti jalkapalloturnauksen Nummelassa keväällä, johon esiopetusryhmät osallistuvat.

Lisäksi lukuvuoden 2025-2026 aikana voidaan tehdä retkiä Uudenmaan alueella.

Esiopetuksen toiminnan suunnittelu ja toteutus

Toimintaa ohjaa kunnan esiopetuksen opetussuunnitelma, josta on tehty kumpaankin esiopetusryhmään kuukausitasoinen työsuunnitelma. Tässä suunnitelmassa on nostettu painotetusti esille esiopetuksen yhteiset tavoitteet sekä oppimiskokonaisuudet. Henkilöstö havainnoi lapsia sekä yksilöllisesti että ryhmätasoisesti. Näiden havaintojen

kautta konkreettinen toiminta suunnitellaan huomioiden lapsen / lasten tarpeet ja toiveet.

Esiopetuksen henkilöstö käyttää kysyvää-työtettä päivittäin arjen eri tilanteissa. Lapsia kannustetaan tuomaan aktiivisesti ja rohkeasti omia mielipiteitään ja toiveitaan esille. Toteutamme tätä mm. lasten kokouksilla ja leikissä mukana olemisella. Lapset suunnittelevat omaa toimintaansa ja arvioivat sitä. Esiopetuksessa tapahtuvat tapahtumat mm. Jännitysjuhla suunnitellaan yhdessä lasten kanssa. Lasten kanssa keskustellaan ja suunnitellaan, millaisia leikki kokonaisuuksia otetaan ryhmään.

Lasten mielenkiinnonkohteet nousevat esille arjessa yhteisissä keskusteluissa, henkilöstön tekemistä havainnoista sekä lasten välisissä leikki- ja vuorovaikutustilanteissa. Ennen varhaiskasvatussuunnitelman laatimista käydään lapsen kanssa keskustelu, jossa lapsen kanssa pohditaan esiopetusta sekä käydään läpi yksilölliset tavoitteet ja arviointia. Tämä keskustelu käydään toleranssiympyrän avulla. Keskustelun aikana varhaiskasvatuksen opettaja dokumentoi keskustelun pääasiat sekä kirjallisesti, että kuvallisesti.

Esioppilas osallistuu yhdessä huoltajan kanssa varhaiskasvatussuunnitelma keskusteluun. Ennen keskustelua tehdään lapsen kanssa ns. toleranssiympyrä, jossa lapsi arvioi omia vahvuuksiaan, osaamistaan, mielenkiinnon kohteitaan sekä miettii mitä voisi vielä harjoitella lisää. Ryhmässä lasta on havainnoitu samoista asioista. Keskustelussa lapsi on aluksi mukana. Silloin käydään yhdessä läpi toleranssiympyrä ja lapsi saa itse kertoa omia ajatuksiaan huoltajille. Kasvattaja tukee ja on lapsen apuna keskustelun aikana. Hän avaa lapsen kanssa yhdessä arjen tilanteita. Keskustelu jatkuu tarvittaessa ilman lasta huoltajien kanssa.

Esiopetuksessa dokumentoinnin lähtökohtana on se, että kasvattajat ja lapset voivat huomata edistymisen ja onnistumisen iloja. Työvälineinä käytetään mm. havainnointilomakkeita, lasten töiden kuvausta, läheisyyden kehää, sosiogrammia sekä toleranssiympyrää. Lasten tekemiä tuotoksia näkyy ryhmän tiloissa. Lapsilla on oma kansio, johon kerätään hänen töitään painottuen hienomotorisiin tehtäviin. Lasten matemaattisia sekä kielellisiä taitoja kartoitetaan esiopetuksen alussa, näitä dokumentteja käytetään suunnittelun apuna ja pohjana.

Huoltajien osallisuuden lähtökohtana on hyvä yhteistyö heidän kanssaan. Rakennamme luottamusta sekä rohkaisemme aktiivisesti huoltajia tuomaan meille tiedoksi heitä mietityttävät asiat. Haluamme tuoda huoltajille tunteen, että heidän mielipiteensä ovat arvokkaita. Huoltajien toiveet ja ajatukset tulevat esille päivittäisissä tapaamisissa, haku- ja tuonti tilanteissa. Huoltajaillassa huoltajilta kysytään toiveita, sekä he voivat tuoda esiin ideoita ja ajatuksia liittyen esiopetukseen.

Varhaiskasvatussuunnitelmakeskusteluissa huoltajat voivat tuoda esille omaan lapseensa liittyviä asioita sekä toiveita.

Esiopetuksen toiminta suunnitellaan 1-3 viikoksi kerrallaan. Tämä suunnitelma lähetetään huoltajalle sähköpostilla viikkokirjeenä, jossa myös kerrotaan muista tärkeistä tapahtumista päiväkodissa. Huoltajat saavat tietoa toiminnasta myös pedagogisen seinän (Hemulit) sekä suljetun blogin (Vilijonkat) kautta.

Esiopetuksen toiminnan sekä lukuvuosisuunnitelman arviointi

Eri toimintojen jälkeen lasten kanssa keskustellaan; mikä oli kivaa, oliko tekeminen vaikeaa / helppoa, missä onnistuit, mitä opit jne. Käytössä on ilmeet, eleet, kuvat, kertominen. Lasten hakutilanteissa lapsia kannustetaan kertomaan päivän tapahtumista. Kasvattaja on lapsen tukena sanoittamassa lapsen oppimista ja onnistumista.

Toimintaa arvioidaan viikoittain tiimipalaverissa. Tiimipalaverissa lasten tarpeet sekä toiveet käsitellään, toimintatavat tarkistetaan sekä arvioidaan niiden toimivuus. Lapsikohtaisista toiminnan tavoitteista tehdään yhteenveto, jossa näkyy käytettävät menetelmät.

Viikoittain perheille lähetetään sähköpostia, jossa kerrotaan toiminnasta sekä ryhmässä esille nousseista ilmiöistä. Huoltajailtoja pidetään säännöllisesti lukukausittain ja siellä käsitellään toimintaa huoltajia kuullen. Esiopetuskeskusteluissa huoltajien kanssa keskustellaan toiminnasta. Heitä kannustetaan matalalla kynnyksellä arvioimaan ryhmän toimintaa sekä tuomaan omia ideoitaan esille.

Lukuvuosisuunnitelmaa arvioidaan tiimipalavereissa, sekä talon yhteisissä esiopettajien tapaamisissa. Viikoittaisissa tiimipalavereissa käydään läpi onnistumisia sekä asioita, mitkä oltaisiin voitu tehdä toisin. Arvioinneissa korostuu kasvattajien toiminta, sen organisointi, toiminta suhteessa lasten tarpeisiin sekä ryhmässä esiin nousseet ilmiöt. Esiopettajat pitävät säännöllisesti yhteisiä suunnittelu palavereja. Näissä tarkennetaan yhteisiä tavoitteita, arvioidaan mennyttä ja suunnitellaan pedagogiikkaa sekä yhteisiä tapahtumia.

Vihdin varhaiskasvatuksessa yhtenä arvioinnin osana käytetään Valssi-työkalua. Myös esiopetuksen henkilöstö osallistuu päiväkodin yhteiseen valssiarviointiin sekä sen pohjalta tehtävään toiminnan kehittämiseen.

Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuki

Tuen järjestämisen rakenteet

Esiopetusryhmissä on selkeä struktuuri, ryhmän säännöt sekä päiväjärjestys. Lasten päivärytmiä sekä päivän jäsentämistä autetaan kuvatuella sekä siirtymätilanteiden porrastamisella. Lapselle annetut ohjeet ovat selkeitä sekä tarvittaessa kuvin tuettuja. Tiimeissä on selkeä rakenne ja struktuuri siirtymätilanteisiin, jotta henkilöstö on oikeassa paikassa tukemassa lasten toimintaa.

Päivän mittaan seurataan lapsen mahdollista kuormittumista (äänet, valo, liike). Tarvittaessa mahdollistetaan lapsen leikki ja toiminta minimoimalla ympäristön kuormitustekijöitä. Huoneiden ovet pidetään kiinni, valaistusta vähennetään, puututaan liialliseen liikehdintään. Lisäksi tarvittaessa mahdollistetaan lapsen touhuilu yhdessä kasvattajan kanssa erillisessä huoneessa.

Pienryhmätoiminta on käytössä molemmissa ryhmissä. Pienryhmiä muodostetaan eri tavoin lasten tarpeiden ja toiminnan tavoitteiden mukaan. Pienryhmätoiminnalla tuetaan jokaisen lapsen mahdollisuutta osallistua ja oppia.

Molemmissa ryhmissä toimii varhaiskasvatuksen avustaja. Avustajan sijoittuminen mietitään lapsi- ja toimintakohtaisesti.

Tuen järjestämisen pedagogiset toimintatavat

Esiopetusryhmissä keskeistä on ryhmähengen luominen. Jotta ryhmä saadaan hyvä ryhmähengi ja yhteisöllisyys, on erittäin tärkeää, että jokaisella lapsella on turvallinen olo ryhmässä. Turvallinen olo tulee siitä, että lapsi kokee itsensä hyväksytyksi sellaisena kuin on ja ymmärtää erilaisuutta; olemme kaikki erilaisia, mutta samanarvoisia. Lasten kanssa asetetaan ryhmän yhteisiä tavoitteita. Tavoitteet voivat liittyä liikuntaan, kiva-kaveri tekoihin tai muihin tavoitteisiin, joiden saavuttamisessa tarvitaan jokaisen lapsen toimintaa. Lisäksi talon yhteiset tempaukset ja juhlat kasvattavat me-henkeä. Ryhmään luodaan yhteiset säännöt lasten kanssa.

Henkilöstöllä on keskeinen rooli vuorovaikutustaitojen kehittämisessä. Henkilöstö on mukana leikeissä ja samalla havainnoi lasten taitoja ja tarpeita. Toiminta- ja leikkiryhmiä muodostetaan pedagogisen tuen tarpeen mukaan ja mahdollistetaan pitkäkestoinen leikki. Lapsia tuetaan uusien kaverisuhteiden muodostumisessa ja ylläpitämisessä.

Ryhmässä on aktiivisessa käytössä Mini Verso sovittelu. Lapsen tunteiden purkaukset, tunteiden sanoittaminen sekä niiden käsittely Mini Verson avulla on esiopetuksessa aktiivinen toimintatapa, joka vaatii henkilöstön läsnäoloa sekä pysähtymistä ristiriitatilanteiden äärelle yhdessä lasten kanssa.

Ryhmäkohtaisten tukimuotojen suunnitelma

Ryhmäkohtainen tuki on kiinteä osa lapsen esiopetusaikaa. Tukea annettaessa huomioidaan lapsen tuen tarve eri tilanteissa. Toimintaa suunniteltaessa mietitään etukäteen, miten ja missä kohtaa ryhmäkohtainen tuki huomioidaan.

Henkilöstö havainnoi sekä arvioi lasten oppimista jatkuvasti. Varhaiskasvatuksen opettaja antaa yleistä tukiopetusta heti tuen ilmaannuttua. Tukiopetusta annetaan joko samanaikaisesti pienryhmissä tai erikseen yksilöllisesti riippuen lapsesta ja hänen tuen tarpeestaan. Lapselle voidaan antaa hyvin yksilöllistä ohjausta osana toimintaa, hänen kanssaan voidaan tehdä useampia toistoja samaa asiaa. Lapsen oppimisen tueksi tehdään erilaisia harjoitteita tai materiaaleja, jotta lapsi saa harjoitella taitoa riittävästi. Tarvittaessa lapsen kanssa tutustutaan aiheeseen jo etukäteen tai jatketaan harjoittelua ryhmän yhteisen työskentelyn jälkeen. Ohjeet pilkotaan ja käytetään kuvataukea. Mahdollistetaan pienryhmätyöskentely erilaisissa kokoonpanoissa.

Esimerkiksi lapsi, jolla on haasteita esim. keskittymis- ja työskentelytaidoissa, henkilöstö on lähellä ja auttaa lasta suuntaan tarkkaavuuttaan sekä palauttaa lapsen keskittymisen tilanteeseen. Tarvittaessa lapsella on käytössään apuvälineitä (aktiivi- / painotyyny, kinesteettinen puristelu tavara, motorinen jalkatuki) sekä kuvatuki tai yksilöllinen ohjaus tilanteessa.

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja on läsnä esiopetusryhmissä säännöllisesti noin kerran tai kaksi viikossa. Varhaiskasvatuksen opettaja ja erityisopettaja suunnittelevat toiminnan, ja sen miten tuen tarve huomioidaan. Erityisopettajan antama opetus voi olla samanaikaisopetusta tai rinnakkain tapahtuvaa opetusta saman aihe piirin ympärillä.

Ryhmäkohtaista tukea arvioidaan säännöllisesti tiimipalavereissa sekä opettajien yhteisissä palavereissa.

Miten tiedossa olevat ryhmäkohtaisen tuen tarpeet huomioidaan

Keväällä varhaiskasvatuksesta esiopetukseen pidetään tiedonsiirtopalaverit. Näistä saatu tieto ohjaa opetusjärjestelyitä. Mahdolliset ryhmäkohtaisen tuen tarpeet huomioidaan ryhmien muodostamisessa sekä avustaja resurssoinnissa. Tiedossa olevat ryhmäkohtaisen tuen tarpeet huomioidaan pedagogisen toiminnan suunnittelussa.

Miten esiopetusvuoden aikana ilmenevät ryhmäkohtaiset tuen tarpeet huomioidaan

Lapsia havainnoidaan ja havainnoista keskustellaan huoltajien kanssa. Mahdolliset tuen tarpeet otetaan huomioon toimintaa suunnitellessa kauden aikana. Henkilöstö, erityisesti varhaiskasvatuksen opettaja sekä varhaiskasvatuksen erityisopettaja, tekee yhteistyötä ryhmäkohtaisen tuen suunnittelussa.

Tuen järjestämisen työn- ja vastuunjako

Molemmissa esiopetusryhmissä on kaksi opettajaa, jotka suunnittelevat yhdessä pedagogisen toiminnan. He miettivät oman työnjakonsa suhteessa toimintaan sekä lasten tarpeisiin. Päiväkodissa varhaiskasvatuksen erityisopettaja on aktiivisesti mukana esiopetustoiminnassa. Hän on säännöllisesti noin 1-2 päivänä viikossa ryhmässä.

Opettajien sekä varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa on yhteisesti suunniteltu, millä tavoin hänen toimintaan osallistumisensa tukee lasten tarpeita. Se voi olla yhteisopettajuutta, ryhmäkohtaisen tuen tai lapsikohtaista tuen antamista. Säännöllinen suunnittelu, arviointi sekä toimintatapojen varmistaminen on kalenteroitu yhdessä esiopetuksen ryhmien kanssa. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa käydään säännöllisesti pedagogista keskustelua lapsen kehittämisestä ja tuen tarpeesta.

Moniammatillinen ja monialainen yhteistyö

Jos lapsen tuen tarpeet edellyttävät monialaista osaamista, teemme yhteistyötä opiskeluhuollon toimijoiden, sosiaali- ja terveystalveluiden sekä terapiapalveluiden kanssa. Otamme matalalla kynnyksellä yhteyttä eri toimijoihin ja konsultoimme heitä.

Teemme yhteistyötä eri terapeuttien kanssa. Esiopetusaikana lapsella saattaa käydä terapeutteja antamassa hänelle hänen tarvitsemaansa kuntoutusta.

Huoltajien kanssa tehtävässä yhteistyössä korostuvat kuunteleminen, luottamus ja avoin vuorovaikutus. Huoltajan kanssa otetaan mahdollinen tuen tarve heti puheeksi. Huoltajalle kerrotaan esiopetuksen arjesta sekä asiat, joissa lapsi tarvitsee tukea. Tuen tarpeen ilmetessä yhdessä huoltajan ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa pohditaan monialaisen verkoston koolle kutsumista.

Opiskeluhuolto

Vihdin kunnan opiskeluhuoltosuunnitelma sisältää opiskeluhuoltotyön tavoitteet ja keskeiset periaatteet sekä toimenpiteet opiskeluhuollon toteuttamiseksi ja seuraamiseksi. Se korvaa paikalliset esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen opetussuunnitelmien opiskeluhuollon luvut ja toimii henkilöstön työtä ohjaavana asiakirjana. Vihdin opiskeluhuoltosuunnitelma on luettavissa esiopetusryhmässä sekä Vihdin kunnan nettisivuilla.

Opiskeluhuollon kokonaistarve

Lankilan päiväkodissa on esiopetuksessa 27 lasta, kaikki lapset käyttävät myös täydentävää varhaiskasvatusta. Esiopetuksessa on useita lapsia, jotka tarvitsevat ryhmäkohtaista tukea. Ryhmissä korostuvat sosiaalisten taitojen, keskittymisen sekä oman toiminnan ohjaukseen liittyvät tarpeet.

Esioppilaiden opiskeluhuoltopalvelut tuottaa Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue.

Opiskeluhuollon asiantuntijat osallistuvat yksikön yhteisölliseen opiskeluhooltotyöhön sekä tarvittaviin yksilöllisiin opiskeluhoollon palavereihin.

Opiskeluhuollon psykologi osallistuu yhteisöllisiin opiskeluhooltotapaamisiin. Psykologia konsultoidaan tarvittaessa lasten tarpeiden mukaan mm. psyykkisen hyvinvoinnin, itsesäätelyn sekä käyttäytymisen vahvistamiseen liittyvissä asioissa. Psykologi tutustuu yhdessä kuraattorin kanssa syksyn aikana esiopetusryhmiin.

Opiskeluhuollon kuraattori osallistuu yhteisöllisiin opiskeluhooltotapaamisiin. Kuraattori käy tutustumassa esiopetusryhmiin syksyllä. Sen jälkeen kuraattori osallistuu ryhmien toimintaan erillisen suunnitelman mukaan. Kuraattoria voidaan konsultoida ja hän työskentelee lasten tunnetaitojen, kaveritaitojen, sekä yhteistyötaitojen vahvistamiseksi.

Neuvolan terveydenhoitaja osallistuu yhteisöllisiin opiskeluhooltotapaamisiin. Tarvittaessa häntä konsultoidaan tai kutsutaan mukaan yksilöllisiin opiskeluhoolto tapaamisiin.

Yhteisöllisen opiskeluhoollon toimintatavat esiopetuksessa

Esiopetuksen yksikkökohtainen opiskeluhooltoryhmä vastaa yhteisöllisen opiskeluhoollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista.

Yksikkökohtainen opiskeluhooltoryhmä kokoaa oman yksikkönsä opiskeluhoolltoa koskevaa tietoa sekä huomioi opiskeluhoolltyön suunnittelussa ja kehittämisessä yksikkönsä esiopetuksesta nousseet ilmiöt ja tarpeet.

Yhteisöllisen opiskeluhoollon toimijat

Päiväkodin johtaja Nina Ruotsalainen
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja Katja Kanerva
Esiopetusryhmien opettajat ja muu henkilöstö
Kuraattori Hilla Romppanen
Psykologi Marjo Korander
Neuvolan terveydenhoitaja Outi Suomala

Yksikön omat yhteisöllisen opiskeluhoollon toimenpiteet

Esiopetuksen vuositeema on yhteisöllisyys ja tunnetaidot;
Jokaisella lapsella on kaveri
Jokaisella lapsella on turvallinen aikuinen

Yksikön yhteisöllisessä opiskeluhooltotapaamisessa 23.10.2025 suunnitellaan yhteistyökäytännöt yhteisöllisen opiskeluhooltoryhmän toimijoiden kanssa lukuvuodelle 2025-2026. Kuraattori ja psykologi käyvät tutustumassa ryhmiin sekä tukevat esiopetuksen työtä erilaisin pienryhmämenetelmin sekä konsultaation avulla.

Lankilan päiväkodissa yhteisölliseen ilmapiiriin panostetaan yhteisen arvopohjan luomisella. Hyväksyvän ilmapiiriä rakennetaan ja ylläpidetään pedagogisissa keskusteluissa eri forumeissa yksikössä. Henkilöstön läsnäolo lasten kanssa sekä ryhmähengen luominen ja ylläpitäminen ovat tärkeä osa turvallisen arjen luomista. Kaveritaitoja tuetaan turvallisella ilmapiirillä, yhteistyöllä sekä erilaisten projektien kautta. Ristiriitoja sovitteluaan Miniverson avulla. Ryhmissä on käytössä sekä sosiogrammi että läheisyyden kehä. Näiden työkalujen avulla henkilöstö voi peilata omia havaintojaan sekä tukea lasten vuorovaikutus- sekä kaveritaitoja.

Päiväkodin rakenteisiin on suunniteltu erilaisia työryhmiä, jotka pohtivat ja tuovat arkeen yhteistä toimintakulttuuria sekä yhteisiä tapahtumia. Päiväkodissa on vuosikelloon suunniteltu tapahtumat / tapahtumaviikot, jotka aloitetaan yhteisellä lipunnostolla.

Yksikön palaverissa nostetaan esille hyvinvoinnin näkökulmasta tärkeitä asioita, ja niitä viedään esiopetuksen arkeen. Lapsilta nousseita ehdotuksia sekä näkökulmia otetaan huomioon yhteisöllistä opiskeluhoitotyötä tehtäessä. Tarpeen mukaan aiheista konsultoidaan opiskeluhoitolaisten asiantuntijoita tai nostetaan yhteisöllisiin opiskeluhoitotapaamisiin.

Esiopetusryhmät tekevät yhteistyötä, jota tiivistetään kevät puolella. Lankilan esiopetuksesta mennään useampaan kouluun, ja pyrimme tukemaan ystävyys-suhteita, jotka helpottavat nivelvaiheessa kouluun siirryttäessä.

Luomme yhteisymmärrystä huoltajien kanssa lasten hyvinvoinnista. Matalan kynnyksen puheeksi ottaminen sekä molemmiin puolinen luottamus edesauttavat ratkaisujen löytymistä sekä ylläpitävät kasvatusoptimismia arjessa. Esiopetuksessa järjestetään tapahtumia perheille mm. yhteinen metsäretki, isän- ja äitienpäivätapahtumat, joulu- ja kevätjuhlat sekä huoltajaillat on kalenteroitu yksikön vuosikelloon.

Lapsen poissaolot esiopetuksessa

Lapsen ollessa poissa esiopetuksesta sairauden tai muun äkillisen syyn vuoksi, huoltaja on velvollinen ilmoittamaan asiasta lapsen esiopettajalle mahdollisimman pian. Etukäteen tiedossa olevista poissaoloista (esim. lomamatkat) tulee olla hyvissä ajoin yhteydessä esiopettajaan. Luvan enintään viikon mittaiseen poissaoloon myöntää esiopettaja. Pidempään kestävät poissaolot anotaan päiväkodinjohtajalta. Vihdin esiopetuksessa on käytössä lapsen läsnäolon tukemisen malli.

Yksilöllinen opiskeluhoito

Yksilöllisen opiskeluhuollon tavoitteena on seurata ja edistää esioppilaan kokonaisvaltaista kehitystä, terveyttä, hyvinvointia ja oppimista sekä ennaltaehkäistä ongelmien syntymistä ja syvenemistä. Tärkeää on varhaisen tuen turvaaminen. Yksilöllinen opiskeluhoito ja toimintatavat on määriteltä tarkemmin Vihdin opiskeluhoitosuunnitelmassa.

Kiusaamisen ehkäiseminen

Alle kouluikäinen lapsi saattaa kokeilla erilaisia ei-toivottuja toimintatapoja toistamalla näkemäänsä ja kokemaansa. Häirinnän ja kiusaamisen ennaltaehkäiseminen tarkoittaa näihin tilanteisiin pysähtymistä ja puuttumista lasta rakentavalla tavalla. Esiopetusikäisten lasten välinen häirintä on useimmiten kokeilevaa ja tahatonta. Häirintä on kuitenkin hämmentävää ja satuttavaa, joten siihen tulee aina puuttua. Ristiriitatilanteisiin tulisi suhtautua oppimistilanteina, joissa henkilöstön tehtävänä on vahvistaa esioppilaiden toimijuutta, vaikutusmahdollisuuksia ja elämäntaitoja.

Kiusaamisen ehkäisemisestä on kirjattu tarkemmin Vihdin kunnan esiopetuksen opetussuunnitelmassa sekä Vihdin kunnan opiskeluhoitosuunnitelmassa.

Yksikön kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelma

Kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen keinoja kuvataan päiväkodin ”Kaveritaito”-suunnitelmassa. Korostamme varhaista puuttumista, myös pieniin asioihin, sekä hyviä kaveritaitoja ja käytöstapoja. Avaamme lapsille ”kiusaamis”-sanaa. Samalla, kun sanoitamme tapahtunutta, lapsi kuulee aikuisen sanovan kiusaamiselle tarkemman, tapahtumaa kuvaavan termin. ”Sinusta tuntui pahalta kun Matti tönäisi sinua”.

Toiminnassa keskeistä on huomata hyvä ja kaunis käytös. Käytössä on ”KivaKaveri”-merkki, joka näytetään lapselle onnistumisen merkinä. Yhdessä opetellaan kauniita käytöstapoja sekä toisten kunnioittamista. Tärkeässä roolissa tässä työssä on henkilöstön esimerkki. Kaikilla on velvollisuus puuttua aina havaitsemaansa epäasialliseen käytökseen. Aikuisesta asia voi tuntua pieneltä, mutta lapsen maailmassa se voi olla iso asia.

Päiväkodissamme ristiriitojen ratkaisu tapahtuu MiniVersion eli sovittelun avulla. Henkilöstö perehdytetään MiniVersion käyttöön. Jokaisen tulee tietää riitojen sovittelun periaatteet ja käytänteet, joita sitten sovelletaan ryhmissä lasten ikätason ja valmiuksien mukaan.

Henkilöstön oma malli ja toiminta ovat keskeistä kaveritaitojen opettamisessa. Henkilöstö kunnioittaa lasta; laskeutuu fyysisestikin lapsen tasolle, ottaa katsekontaktin kyselee ja kuuntelee. Henkilöstö on rauhallinen ja puhuu ystävällisesti. Henkilöstö auttaa lasta löytämään omat vahvuutensa. Esiopetuksessa on käytössä Vahvuus Varis-materiaali. Henkilöstö sanoittaa ja nimeää niin lapsen kuin myös omiakin tunteitaan. Lasten tunnetaitoja kehitetään suunnitelmallisesti ja niitä harjoitellaan myös arjen eri tilanteissa.

Henkilöstö havainnoi ja ennakoi arjen tilanteita. Henkilöstö on henkisesti läsnä keskittyen tähän hetkeen. Lapsella on tunne, että henkilöstö on läsnä häntä varten, lasta ei jätetä yksin tunteidensa kanssa. Henkilöstö mallintaa tilanteita antamalla lapselle valmiita sanoja ja lauseita, joiden avulla ristiriitatilanteet voidaan välttää. Huomioidaan, että kasvattajan kosketus (esim. syli) ei ole vain rangaistus. Henkilöstö kiinnittää huomiota positiiviseen kosketukseen ja läheisyyteen.

Yhteistyö

Nivelvaiheessa rehtori ja päiväkodin johtaja vastaavat nivelvaihteydestä. Lankilan päiväkodin esiopetuksesta mennään pääsääntöisesti joko Ojakkalan tai Kuoppanummen kouluun. Tiedonsiirroista sovitaan, kun tiedetään mihin kouluun lapsi menee.

Maaliskuussa järjestämme huoltajaillan, jonka pääteema on Kuusi askelta kouluun. Huoltajaillassa mallista kerrotaan huoltajille, lisäksi kerrotaan kevään toiminnasta esiopetuksessa. Huoltajailtaan osallistuu koulun rehtorit ja mahdollisesti erityisopettaja. He kertovat koulusta ja huoltajilla on mahdollisuus kysyä heitä askarruttavista asioista.

Esiopetus tekee yhteistyötä alkuopetuksen kanssa Kuusi askelta kouluun-mallin mukaisesti. Ojakkalan koulusta vierailee erityisopettaja tutustumassa tuleviin oppilaisiin. Esiopetuksesta tehdään retki kouluun, jolloin lapset pääsevät tutustumaan kouluun, koulumatkaan ja mm kouluruokalaan. Kuoppanummen koululle esioppilaat tekevät vierailun, jossa tutustutaan piha-alueeseen, ruokalaan sekä mahdollisesti koulun toimintaan.

Tiedonsiirrot lapsista tehdään esiopetussuunnitelman mukaisesti keväällä.

Muiden toimijoiden kanssa tehdään yhteistyötä tarpeen mukaan. Esiopetuksessa teemme yhteistyötä Vihdin paikallisten kolmannen sektorin toimijoiden kanssa sekä oman kunnan eri toimialojen kanssa.

Turvallisuus / varautuminen poikkeustilanteisiin

Varhaiskasvatysyksiköiden turvallisuus- ja kriisisuunnitelma sekä varautuminen poikkeustilanteisiin löytyy sähköisenä vihti.pelsu.fi/vihti.